

L'Espanya dels Goya

Diuenge passat vaig entretenir-me a veure la gala dels Premis Goya que emetia Televisió Espanyola. A part de les múltiples imprecisions tècniques que, als qui treballem a la televisió, ens enterboleixen la contemplació de qualsevol producte que s'emet per la petita pantalla, un seguit de qüestions de tarannà, diguem-ne, em van anar tocant el voraviu. D'entrada, i com a manresà, l'oblit de la menció del guanyador d'un guardó Joan Soler en l'espai que recull els traspassats durant l'any. M'imagino que el vídeo es devia tancar uns dies abans i, com sempre, introduir cap canvi representava massa feina... encara, això sí, que la omisió fos d'un guanyador del Goya. De fet, aquest no va ser l'únic incident derivat d'aquest vídeo en concret. El dia següent de la cerimònia, es desvelava que un dels noms dels finats del món del cinema anava acompanyada de la fotografia d'una crítica que està ben viva.

Paral·lelament, i també per deformació professional, no vaig poder evitar fixar-me en la titulació del xou. No pas en el disseny, sinó en la nul·la sensibilitat per la llengua catalana en els antropònims que apareixien en la nostra llengua. Així, a primer cop d'ull, vaig caçar un «Ferrán» i un «Ramón» accentuats a la castellana i un «Lluís» sense accent. I això que el cine espanyol es vanta de ser ben «progre» i, amb raó, no va parar de disparar contra el ministre Wert per la planxada que els va fer en aquella vetllada. Per cert, continuant amb els abanderats dels progressisme, el pensament d'esquerres i l'essència dels còmics espanyols, el focus de la realització es centrava sovint en el clan Bardem: la matriarca (Pilar) i els dos fills (l'oscaritzat i el també novel·lista que estava nominat com a guionista i actor de repartiment). Javier va pujar a l'escenari a lliurar un premi i va titllar José Ignacio Wert de ministre de l'«anticultura». Defensa un Sàhara lliure, però, en la relació de Catalunya amb Espanya no diu ni mu. Com tants altres referents de la cultura espanyola com Ana Belén -que també va aparèixer a la gala- aquella musa del comunisme dels setanta que va acabar anunciant la Comunitat de Madrid pagada pel PP.

És clar que suposo que la quota catalana dels Goya ja la devia cobrir el presentador, Manel Fuentes, amb aquella mena d'humor que no fa gràcia, massa cenyit a un guió amb acudits sense ganxo i referències a tòpics gastats com una sola de sabata. I això que l'inclit Fuentes és famós entre els bastidors del món dels mitjans catalans per estripar guions i discutir sempre la professionalitat d'aquells qui li posen en solfa els gags. L'elecció d'un mestre de cerimònies català és un clàssic de la gala. En els últims anys —i a part del parèntesi en què les presentadores van ser Eva Hache (una altra noia amb un humor curiós) i la indescriptible (per no posar més epítets) Antonia San Juan— José Corbacho i Andreu Buenafuente van conduir amb solvència el xou després de la petja d'una recordada Rosa M. Sardà, histriònica, però amb una vis còmica indiscutible. A excepció de la Sardà, tots quatre personatges anaven apareixent en uns vídeos en els quals, com en el conjunt de la cerimònia, el guió era pèssim.

L'altre moment en què la capsa va planar sobre el Centro de Congresos Príncipe Felipe Madrid va ser el del patètic número musical en què actors i actrius que no saben cantar ni ballar van intentar fer-ho en directe en una mena d'oda tronada i decadent del «music hall». L'any passat, l'atzagaiada va arribar després del guardó d'honor a Concha Velasco. Devien pensar que aquell esperpent va triomfar, perquè aquest any van repetir-lo amb una posada en escena i uns resultats encara més patètics.

Si hem de ser francs, cap dels aspectes que acabo de citar té a veure amb el moment crític pel que passa el cinema o el pressupost que l'acadèmia espanyola destina a la gala. És una qüestió cultural, d'estil, de to de l'humor, de sensibilitat, en resum. Tot plegat, a escala catalana, només comparable a aquella gala dels Premis Gaudí de fa un parell d'any en què Joel Joan, un altre personatge amb un ego espinós, va perpetrar un xou amb gags de vergonya aliena.

L'únic que rescato de la vetllada és l'àuria destil·lada pel multiguardonat per «Vivir es fácil con

los ojos cerrados», David Trueba. Isabel Palà també el cita en la seva [columna](#) publicada en aquest mateix web fa un parell de dies. Les propostes tant en el registre estrictament cinematogràfic com en el literari i periodístic del germà d'un dels cineastes amb més prestigi de l'estat, disten molt del «typical spanish» que traspuaava als Goya. Va començar al cine com a guionista de comèdies com «Amo tu cama rica» o d'altres dirigides pel seu germà Fernando com «La niña de tus ojos» (que va escriure a quatre mans amb Rafael Azcona) o la divertida «Los peores años de nuestra vida» que protagonitzava el trio amorós format per Jorge Sanz, Gabino Diego i Ariadna Gil. Aquesta última ha estat la seva parella durant anys i hi ha tingut dos fills. Això explica que, com ells i la seva exdona, parli català i s'estimi i entengui una mica més la realitat del nostre país. Aquest director de cine amb formació universitària de periodista, a més, és un columnista de prosa elegant i un excel·lent escriptor. És recomanable al cent per cent la seva novel·la «Saber perder», publicada per l'editorial Anagrama el 2008.